

Gospel for guests (1978)

Sieth Delhaas

Weerwoord, januari 1978

De Islam

Er zijn circa 600 miljoen islamieten (1.200 miljoen Christenen, 500 miljoen hindoes, 300 miljoen boeddhisten). De Islam heeft evenals het Christendom één persoon centraal. Mohammed bekeerde zich in 610, toen hij 40 jaar was, doordat de engel Gabriel aan hem verscheen in een visioen. Voor die tijd had Mohammed als karavaanleider veel gereisd en gehoord over de Joodse en Christelijke leer. Hij trouwde met een rijke weduwe en had daardoor wat meer tijd om na te denken en zocht daarvoor de stilte in de woestijn waar hij het visioen kreeg. Gabriel vertelt hem over God (Allah), over het je helemaal overgeven (Moslim) aan die God en dat Hij hem, Mohammed heeft uitgekozen om een groot profeet te worden. Dit verandert Mohammed totaal. Hij gaat profeteren, maar krijgt, op enkele familieleden na, nauwelijks gehoor bij de mensen in zijn geboortestad Mekka. Teleurgesteld vertrekt hij naar Medina waar hij snel aanhang krijgt. Zijn aanhang is zo vurig dat in 630 besloten wordt de stad Mekka aan te vallen en voor Mohammed te veroveren. Vanaf dat moment wordt de Kaaba het geestelijke centrum van de Islam. In 632 sterft Mohammed.

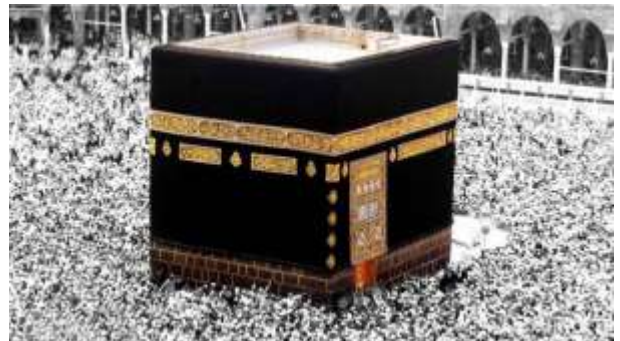
Dan begint de uitbreiding van de Islam via de legers en 'zendelingen'. Ze komen tot in India en Frankrijk waar de Europese troepen o.l.v. Karel Martel in 732 de grootste moeite hebben ze tegen te houden. De Islam maakt miljoenen bekeerlingen.

Gebieden waar Paulus honderden jaren geleden met succes het Evangelie preekte werden in één klap voor de Islam gewonnen.

Het Klein Azië uit Paulus dagen en het Turkije van nu. Zo'n 800 jaar later staan de mohammedaanse troepen opnieuw midden in Europa, nu bij Wenen en de 'christelijke' troepen kunnen met de uiterste krachtsinspanning het tij keren.

De Koran (Qur'an) is het heilige letterlijk door God geïnspireerde boek. Tot voor kort was het verboden de Koran te vertalen.

Daarom wordt ook in bijna alle Islamitische landen Arabisch gesproken. Het is een heel ander boek dan de Bijbel, in heel korte stijl geschreven. Er komen veel bijbelse figuren in voor. Mohammed zag zich als vierde grote profeet na Abraham, Mozes en Jezus als de stichter van Mekka. Ook veel verhalen over Jezus staan in de Koran, maar, en dat is het grote verschil tussen de Islam en het Christendom, niet wordt verteld dat Jezus Gods Zoon was, noch dat Hij opgestaan is. God is enig en ondeelbaar zegt de Islamiet. Mohammed heeft waarschijnlijk niets geweten van de kruisdood van Jezus. Bovendien is het voor een mohammedaan ondenkbaar dat een groot profeet van God zo zou lijden en in feite verliezer is.

De 5 hoofdpunten van de Islam, meestal de 5 zuilen genoemd, zijn:

1. De Geloofsbelijdenis 'Er is geen God dan Allah en Mohammed is zijn profeet.
2. Het Gebed: 5 maal per dag de voorgeschreven gebeden en het voorgeschreven ritueel zeggen. (Een Moslim is verplicht zich vóór die gebeden te wassen. Doet hij dat niet dan is zijn gebed ongeldig. Kun je je voorstellen hoe hij zich voelt met zoveel man in een te klein pension (in ons gastvrije land) met de spaarzame sanitaire voorzieningen?)
3. Aalmoezen: een gedeelte van de inkomsten wordt aan de armen gegeven.
4. De Ramadan. Vastenmaand, de 9e van het Islamitisch jaar.
5. De pelgrimstocht, als het kan moet ieder Moslim die eens in zijn leven maken. Doel: de heilige stad Mekka.

God bracht ze

'Wij geloven heel bewust, dat God er een bedoeling mede heeft de buitenlandse werknemers, waarvan talloze Moslim zijn, op onze weg te plaatsen. Hij geeft kansen zendeling in eigen land te zijn', zo schrijft de in 1975 opgerichte vereniging 'Gospel for Guests' in haar jaarverslag 1975/76. Een vereniging bestaande uit 'vogels van diverse pluimage': gereformeerd (en vrijgemaakt), hervormd, Pinkstergemeente en gemeente van Christus. Gospel for Guests wil aan onze gastarbeiders het evangelie brengen. Dit gebeurt voornamelijk door lektuurverspreiding, bijbelgedeelten in tweetalen, traktaten.

Een boeiend voorbeeld van hoe de vereniging te werk gaat, was de voetbalwedstrijd van Ajax tegen het Nationaal elftal van Marokko op 5 mei 1976. Ja, inderdaad Bevrijdingsdag. Ongeveer 15.000 Marokkaanse supporters probeerden hun landgenoten tot groter prestaties aan te moedigen.

Gospel for Guests (verder: G.F.G.) greep haar kansen, bestelde duizenden traktaten en vertelt in haar verslag: 'te elfder ure kon een ploeg van tien man bijeen worden geroepen. In een minimum van tijd waren wij de traktaten kwijt. Wij waren zo dankbaar dit Christelijk getuigenis te mogen geven, te meer toen wij zagen, dat er ook geheel andere geschriften werden verspreid'. Gospel for Guests moet het allemaal alleen opknappen, want kerkelijke steun, financieel of in andere vorm, is er niet. Daarom ging er begin januari 1977 een brief uit naar alle medechristenen onder het motto 'Geef hun te eten!!!! Predik het Evangelie aan alle volken'.

Praten over Jezus

Ria en Hannie, beiden lid van de Gemeente van Christus in Winterswijk en sekretaresses van de vereniging, zijn er van overtuigd, dat deze buitenlandse werknemers door God naar Europa zijn gebracht om ze zo met het evangelie in contact te brengen omdat het in de landen van de Islam ontzettend moeilijk is bekeerlingen te maken. Ik maak mijn bezwaren kenbaar. Wij hebben deze mensen misbruikt om onze economie in stand te houden, laten hun het smerigste werk opknappen, buiten hen uit, gunnen ze niet dat hun familie overkomt, want ze nemen onze huizen in beslag, en nu onze economische omstandigheden minder worden, wordt allereerst naar de gastarbeiders gewezen die 'onze' arbeidsplaatsen innemen. Kortom we hebben ons allerminst als broeders, laat staan als Christenen tegenover hen gedragen. Ik geef toe op allerlei plaatsen is de situatie de laatste jaren wat beter geworden. Nu komt Gospel for Guests, schuift al deze punten aan de kant en gaat aan het evangeliseren. De kerken hebben op de brief van G.F.G. niet zo erg positief gereageerd.

Ria: 'Over het algemeen gaan de kerken ervan uit, dat die mensen hun eigen geloof hebben, maar er staat toch duidelijk in de Schrift 'Onze behoudenis is in niemand anders'.

In hun eigen woonplaats proberen deze meisjes de buitenlanders op straat aan te spreken en nodigen hen uit voor een bezoek aan de koffiebar op de markt en proberen daar met hen over Jezus te praten.

Of ze zelf zich ook verdiept hebben in de leer van de Islam, en de gebruiken van deze vreemdelingen?

'Nee' zegt Ria, 'we hebben ons niet bewust verdiept in de Koran. Als je een Moslim vraagt: Vertel mij eens in 10 minuten wat Mohammed voor jou gedaan heeft, dan is hij al in één minuut klaar. En dan kom jij en dan kun je erg lang over jouw geloof praten.

In Turkije zelf is het ontzettend moeilijk om het evangelie te brengen. Daar blijven de deuren dicht. Het is daar bijna onmogelijk om aan zending te doen. Wordt daar iemand Christen dan verliest hij zijn baan.'

Als jullie dit nu weten en je bedenkt bovendien hoe moeilijk die gastarbeiders het maatschappelijk al hebben als ze na een tijdje voor goed naar hun land terug keren, wordt er dan door G.F.G. voor opvang of begeleiding in hun land gezorgd?

Ria: 'dat probleem hebben we wel onderkend. Ook hier merken we al dat ze uit hun gemeenschap worden gestoten als ze Christen worden. In Duitsland, weten we, zijn veel Turken tot het Christendom overgegaan. Die worden daar opgevangen en er wordt voor gebeden. En ik geloof dat gebed op het moment als die mensen terug gaan het belangrijkste is. 'Er staat toch geschreven: "Hij zal het doen." Op dat moment moet je je vertrouwen op Hem stellen. Deze mensen weten dat ze vervolgd worden als ze teruggaan. Maar God zal voorzieningen treffen. Wij moeten niet gaan organiseren.'

Na een lange avond praten komen we niet verder. Mijn vragen blijven onbeantwoord. Hier zijn vreemdelingen die Jezus niet kennen; Christenen kregen een zendingsopdracht. Moeten wij die Islamieten die onder ons wonen zonder meer gaan bekeren? Een vraag die bij velen leeft. Ook bij vele jongeren die helpen op de sociëteiten voor buitenlanders of andere opvanggelegenheden voor buitenlandse werknemers.

Turkse halte

‘Waarde vrienden.

In Nederland en Turkije wonen mensen die God aanbidden. In Turkije willen deze mensen zich aan de wil van God overgeven, zoals die aan Mohammed geopenbaard is en door Hem opgetekend werd in de Qur’an.

In Nederland noemen de mensen die jGod aanbidden zich Christenen, omdat zij zich willen richten naar de persoon van Jezus Christus (de profeet Isa), zoals zij hem uit de Bijbel kennen.

Welnu vrienden, de Christenen van Soest nodigen u uit voor een ontmoeting...’

Deze uitnodiging staat te lezen in ‘De Turkse Halte’ een uitgave van de Raad van Kerken te Soest. Een heel andere benadering dan G.F.G. Hoe denkt men in Soest over die zendingsopdracht van G.F.G.?

Ik praat met Erik, Wim en Frans van de studiegroep Christendom-Islam.

Een stukje voorgeschiedenis: In 1974 is een Instuifproject gestart nadat al enkele jaren vanuit diverse kerken incidenteel iets ‘aan de gastarbeiders’ was gedaan, zoals een voorlichtingsavond over de Islam door de Zendingskommissie, een thema-mis, hulp bij akute nood, intensievere ziekenzorg enzovoort. Een gesprek met de Werkgroep Buitenlandse Werknemers, waarin de kerken vroegen naar suggesties wat zij nu voor de gastarbeiders konden doen, resulteerde in de oprichting van een Instuif, waar de buitenlanders een deel van hun vrije tijd in het weekend zouden kunnen doorbrengen. Belangrijk voor de hele ontwikkeling was de vraag aan de kerken: ‘Hoe zien jullie de relatie tussen Christendom en Islam? Willen jullie in de toekomst proberen in gesprek te komen met de Moslims of menen jullie zending te moeten bedrijven in de klassieke zin van het woord?’ Een moeilijke vraag. Besloten werd eerst met het Instuifproject te beginnen en later de tweede vraag aan de orde te stellen.

Aan de buitenlanders die benaderd worden is duidelijk uitgelegd dat de kerken deze instuif niet begonnen om zielen te winnen, maar dat er wel bereidheid is tot ontmoeting en gesprek. Hoe degelijk de organisatoren zich hebben voorbereid, in tegenstelling tot G.F.G., blijkt onder andere uit de brochure ‘Turkse Halte’. Daarin lezen we: ‘Besloten wordt de buitenlanders, vrijwel uitsluitend Moslims, geen alcohol aan te bieden. Hierbij worden de officiële voorschriften van de Qur’an gevolgd. Toch duikt steeds de vraag op: hoe is nu de positie van de kerken in verband met de relatie Christendom en Islam? Tenslotte ontkomt men er niet aan. Eind 1975 wordt de studiegroep geïnstalleerd, bestaande uit 10 mensen. Voorlopig nog zonder Moslims. Waarom? Wel de groep heeft nog de handen vol met het verwerven van kennis over de Islam en met zich bezinnen op de eigen boodschap.

Dialogoog

De mening van de geïnterviewden is dan ook dat G.F.G. haar mening wat al te vlug klaar heeft.

Erik: Als God een gezicht heeft, is dat een klap in zijn gezicht. Hém aan wijzen als de schuldige die gastarbeid veroorzaakte...

Frans: Het is broodroof om de gastarbeider te ontrukken wat hem hier nog overgebleven is. Maar wat ze (G.F.G.) doen is tot mislukken gedoemd.

Wim: Dit soort werken is niet alleen diskriminerend voor buitenlanders, nee ook allerlei Nederlanders worden op een dergelijke grove manier benaderd.

Erik: Toen ik las hoe zij de buitenlanders benaderen werd ik eerst vreselijk boos, later heb ik het nog eens gelezen. Iedere Moslim is overtuigd van zijn eigen waarde, van zijn eigen cultuur. De Islam speelt een enorme rol in zijn dagelijks leven.

Niet zo eenvoudig

Of wat de Islam werkelijk is.

Frans: Alle buitenlanders zijn ontworteld. Het enige wat zij meegebracht hebben is hun geloof.

Wim: Toch moet je oppassen dat je zo'n manier van werken als van G.F.G. niet alleen afschuift op bepaalde groepjes buiten de kerk. Ook binnen de kerken, en dat is onze eigen ervaring, zijn er mensen die de dialoog uit den boze vinden, die vinden dat er alleen maar zending bedreven moet worden. Wij vinden in de eerste plaats dat die verkondiging zit in de presentatie van de Instuif voor buitenlanders door de Raad van Kerken. En dan moet je afwachten wat er verder gaat gebeuren. En nu zeggen we: er gebeurt meer dan we voor mogelijk hadden gehouden. Op die Instuif wordt wel degelijk over Godsdienst gepraat. Terwijl 'men' voorspelde: 'dat komt toch niet aan de orde'. Je moet ook rekenen die mensen zijn niet gewend zo te 'theologiseren' als wij dat van huis uit hebben meegekregen. Daarom moeten wij ons eerst voorbereiden op dat gesprek. Als we zinnig willen praten moeten wij ons eerst verdiepen in wat de Islam betekent. Die buitenlanders kunnen dat ons in gebrekkig Nederlands niet overbrengen.

Al studerend op wat de Islam werkelijk is, zijn we er achter wat Christenen nu eigenlijk te vertellen hebben. Je kunt ze geen staalkaart aanbieden van kerken en Christenen van diverse pluimage die we hier hebben. Verdiep je je in de Islam, dan moet je je ook verdiepen in het Christendom. Dan kom je voor vreemde vragen. Leg maar eens uit wat wij met de opstanding bedoelen en wat dit voor ons betekent! Je komt uit twee verschillende werelden en je ontdekt dat het werelden zijn die elkaars respect verdienen.

Frans: De Turken zijn naar ons toe gekomen en vroegen: "Hebben jullie geen gebedsruimte voor ons?" Die is er gekomen. We hebben een uitnodiging gekregen voor het feest na de Ramadan en dat hebben we samen gevierd.

Wim: Onze bedoeling is in bredere kring in de gemeente belangstelling los te peuteren. Straks gaan we ook een Moslim in onze gespreksgroep halen. We moeten een breder terrein krijgen wil er ooit iets zichtbaar worden van een begrip tussen de wereldgodsdiensten. Dat zal moeten gebeuren in het dagelijks leven, op straat, en in de bus.'

Maar wat doen jullie nu met die zendingsopdracht?

Wim: Van die zendingsopdracht zien wij af. Wat wij dan wel precies bedoelen? Daarover zijn de meningen verdeeld. Waar wij het wél over eens zijn is dat wij het Christendom present willen stellen door onze aanwezigheid en hulp. En we zijn bereid verantwoording af te leggen van onze inspiratie door de Bijbelse boodschap.'

Frans: 'Maar dat zal niet gemakkelijk overkomen'.

Wim: Voorlopig zijn wij als verschillende kerken bezig te formuleren hoe we ons Christelijke geloof onder één gemeenschappelijke noemer kunnen brengen en dat is al verschrikkelijk moeilijk. We moeten beginnen iets te zeggen over een betere toekomst, over hóóp voor de toekomst. Dat zijn elementen die we óver kunnen brengen. Wat hen totaal niets zegt is: een open graf; de onbevleete ontvangenis van Maria; het zoonschap van Jezus of de Drieëenheid. Als je daar over begint, dan loopt het gesprek dood.'

= . . . = . . . = . . . = . . . = . . . = . . . = . . . = . . . = . . . = . . . = . . . = . . . = . . . = . . . = . . . =

Recept

Wat is een betere gelegenheid om je vriendschap te tonen dan een buitenlander te eten te vragen? Trakteer hem dan niet op een echte Hollandse pot. Maar verras hem met een gerecht uit zijn eigen land.

Een heel eenvoudig recept waar je je Turkse vriend voor uitnodigt:

Etti pirasa (gestoofde prei met rijst)

Ingrediënten

- 2 kg prei 1 ui
- 75 gram boter of margarine
- 400 gram mager rundergehakt (denk erom varkensvlees is taboe voor een Moslem)
- 1 blikjes tomatenpuree
- 5 eetlepels rijst
- zout

Bereiding

- Maak de prei schoon en snijd de eetbare stukken aan plakjes.
- Was de prei en laten uitlekken.
- Maak de ui schoon, snipper ze fijn en fruit ze in de boter lichtbruin.
- Voeg het gehakt toe en smoor dit even mee tot het gehakt, (dat je steeds met een vork goed door elkaar roert) grijsig gekleurd is.
- Doe er de tomatenpuree bij.
- Nu kan de prei bij het gehaktmengsel en ook dit moet even meesmoren, nl. tot ze slap is.
- Was de rijst en doe ze bij het mengsel.
- Giet er wat water over en laat alles op een zacht vuurtje gaar worden in ± 30 min.
- Breng het gerecht op smaak met zout.

Behalve de Turken zijn er nog meer gastarbeiders in ons land: Portugezen, Spanjaarden, Italianen, Joegoslaven, Grieken en Marokkanen. Wat ze thuis eten en wat voor ons ook gemakkelijk klaar te maken is, vinden we in het boekje 'Aan tafel met een buitenlander', uitgegeven door het Nederlands Centrum Buitenlanders, Postbus 13313 te Utrecht en het kost 5 gulden en 25 cent.